

EUROPOS PARLAMENTAS

2004

2009

Plenarinio posėdžio dokumentas

30.3.2009

B6-0165/2009 }
B6-0169/2009 }
B6-0170/2009 }
B6-0171/2009 } RC1

BENDRAS PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pagal Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 4 dalį pateikė

- Tunne Kelam, Gunnar Hökmark ir Jana Hybášková PPE-DE frakcijos vardu
- Annemie Neyts-Uyttebroeck ir István Szent-Iványi ALDE frakcijos vardu
- Hanna Foltyn-Kubicka, Wojciech Roszkowski, Ģirts Valdis Kristovskis, Adam Bielan, Roberts Zīle, Zdzisław Zbigniew Podkański, Inese Vaidere ir Mirosław Mariusz Piotrowski UEN frakcijos vardu
- Gisela Kallenbach, Milan Horáček ir László Tőkés Verts/ALE frakcijos vardu

keičiantis šių frakcijų pasiūlymus dėl rezoliucijų:

- PPE-DE (B6-0165/2009)
- Verts/ALE (B6-0169/2009)
- UEN (B6-0170/2009)
- ALDE (B6-0171/2009)

dėl Europos sąžinės ir totalitarizmo

RC\778929LT.doc

PE423.032v01-00}
PE423.038v01-00}
PE423.039v01-00}
PE423.040v01-00} RC1

LT

LT

Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos sąžinės ir totalitarizmo

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. gruodžio 9 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 260 (III) A dėl genocido,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 6 ir 7 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
 - atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis¹,
 - atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 3 d. Prahos deklaraciją dėl Europos sąžinės ir komunizmo,
 - atsižvelgdamas į Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos 2006 m. sausio 26 d. rezoliuciją Nr. 1481 dėl totalitarinių komunistinių režimų padarytų nusikaltimų tarptautinio pasmerkimo būtinybės,
 - atsižvelgdamas į savo 2008 m. rugsėjo 23 d. priimtą pareiškimą dėl rugpjūčio 23-osios paskelbimo Europos stalinizmo ir nacizmo aukų atminimo diena,
 - atsižvelgdamas į įvairias ankstesnes savo rezoliucijas dėl demokratijos ir pagarbos pagrindinėms teisėms ir laisvėms, įskaitant 2005 m. gegužės 12 d. rezoliuciją dėl Europos ateities praėjus šešiasdešimt metų po Antrojo pasaulinio karo², 2008 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl didžiojo badmečio (ukr. *Holodomor*) aukų paminėjimo³ ir 2009 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Srebrenicos⁴,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi istorikai sutinka, kad istorinių faktų neįmanoma interpretuoti visiškai objektyviai ir kad visiškai objektyvaus istorinio jų perteikimo nėra; kadangi nepaisant to profesionalūs istorikai, remdamiesi mokslinėmis priemonėmis, studijuoja istoriją ir stengiasi būti nešališki,
- B. kadangi nė viena politinė institucija ar politinė partija neturi išskirtinės teisės interpretuoti istoriją, ir šios institucijos ar partijos negali teigti, kad jos interpretuoja objektyviai,
- C. kadangi sprendimo dėl oficialios politinės istorinių faktų interpretacijos parlamentai neturėtų priimti balsų dauguma; kadangi parlamentai negali priimti įstatymų, galiojančių atgaline data,

¹ OL L 328, 2008 12 6, p.55

² Priimti tekstai: P6_TA(2005)0180.

³ Priimti tekstai: P6_TA(2008)0523.

⁴ Priimti tekstai: P6_TA(2009)0028.

- D. kadangi Europos integracijos proceso pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad ateityje būtų gerbiamos pagrindinės teisės ir teisinės valstybės principai ir kadangi priemonės, skirtos siekti šiems tikslams, numatytos Europos Sąjungos Sutarties 6 ir 7 straipsniuose,
- E. kadangi neteisingos istorijos interpretacijos gali skatinti faktų neigimo politiką, taigi kurstyti neapykantą ir rasizmą,
- F. kadangi reikia išsaugoti gyvą tragiškos Europos praeities atminimą, kad būtų pagerbtos aukos, pasmerkti kaltininkai ir sukurti pagrindai susitaikyti, paremti tiesa ir atminimu,
- G. kadangi Europos integracija iš pat pradžių buvo reakcija į kančias, kurias sukėlė du pasauliniai karai ir nacių tironija, paskatinusi holokaustą, taip pat reakcija į totalitarizmo ir nedemokratinio komunistinio režimo Vidurio ir Rytų Europoje plitimą, ir būdas bendradarbiaujant ir vykdant integraciją įveikti gilius nesutarimus ir priešišumą Europoje, baigti karą ir užtikrinti demokratiją Europoje,
- H. kadangi Europos integracijos procesas buvo sėkmingas ir šiuo metu Europos Sąjunga apima Vidurio ir Rytų Europos šalis, kuriose nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos iki XX a. dešimtojo dešimtmečio pradžios viešpatavo komunistinis režimas, ir kadangi Graikijai, Ispanijai ir Portugalijai anksčiau įstojus į Sąjungą buvo lengviau užtikrinti demokratiją Pietų Europoje,
- I. kadangi Europa niekada nesusivienys, jei nepasieks bendro požiūrio į savo istoriją, nepripažins komunizmo ir nacizmo bendru paveldu ir nesurengs sąžiningų ir išsamių diskusijų dėl visų praėjusio amžiaus totalitarinių nusikaltimų,
- J. kadangi vėl susivienijusi Europa 2009 m. švęs komunistinių režimų žlugimo Vidurio ir Rytų Europoje ir Berlyno sienos nugriovimo 20-ąsias metines, o tai turėtų suteikti galimybę geriau suprasti praeitį ir pripažinti piliečių demokratinių iniciatyvų bei paskatos stiprinti bendrumo ir sanglaudos jausmus vaidmenį,
- K. kadangi taip pat svarbu, kad nebūtų užmiršti tie asmenys, kurie turėtų būti žinomi europiečiams kaip totalitarizmo epochos didvyriai atsižvelgiant į jų pasiaukojimą ištikimybės idealams, garbę ir drąsą,
- L. kadangi aukoms nėra skirtumo, kuris režimas ir dėl kokių priežasčių varžė jų laisvę, juos kankino ar žudė,
1. reiškia pagarbą visoms totalitarinių ir nedemokratinų režimų Europoje aukoms ir tiems, kurie kovojo su tironija ir priespauda;
 2. dar kartą pabrėžia, kad įsipareigoja kurti taikią ir klestinčią Europą, kuri būtų paremta pagarbos žmogaus orumui, laisvei, demokratijai, lygybei, teisinei valstybei ir žmogaus teisėms principais;
 3. pabrėžia, kad svarbu išsaugoti gyvą praeities atminimą, nes be jo negali būti susitaikymo; dar kartą patvirtina savo bendrą poziciją, nukreiptą prieš bet kokį totalitarinį valdymą, nesvarbu, koks jo ideologinis pagrindas;

4. primena, kad paskutiniai genocido veiksmai ir nusikaltimai žmonijai Europoje buvo įvykdyti dar 1995 m. liepos mėnesį ir kad reikia nuolatinio budrumo siekiant kovoti su nedemokratinėmis, ksenofobinėmis, autoritarinėmis ir totalitarinėmis idėjomis ir tendencijomis;
5. pabrėžia, kad siekiant stiprinti Europos informuotumą apie totalitarinio ir nedemokratinio režimų įvykdytus nusikaltimus reikia remti neramios Europos praeities dokumentavimą ir liudijimus, nes be prisiminimų negalimas susitaikymas;
6. apgailestauja, kad praėjus 20 metų po totalitarinio komunistinio režimo Vidurio ir Rytų Europoje žlugimo kai kuriose valstybėse narėse vis dar nepagrįstai ribojama prieiga prie asmeninės svarbos dokumentų ir dokumentų, kurie reikalingi moksliniams tyrimams; ragina dėti visas pastangas visose valstybėse narėse, kad būtų atverti archyvai, įskaitant buvusių vidaus saugumo tarnybų, slaptosios policijos ir žvalgybos tarnybų archyvus;
7. griežtai ir vienareikšmiškai smerkia šiuos totalitarinių komunistinių režimų įvykdytus nusikaltimus žmogiškumui ir masinius žmogaus teisių pažeidimus; užjaučia ir supranta nukentėjusiuosius nuo šių nusikaltimų ir jų šeimas ir pripažįsta jų kančias;
8. pareiškia, kad Europos integracija kaip taikos ir susitaikymo modelis yra laisvas Europos tautų pasirinkimas siekti bendros ateities ir kad Europos Sąjunga ypatingai atsakinga už demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principams skatinimą ir saugojimą ne tik Europos Sąjungoje, bet ir už jos ribų;
9. ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų stiprinti Europos istorijos mokymą ir pabrėžti istorinį Europos integracijos laimėjimą ir didelį kontrastą tarp tragiškos praeities ir taikios bei demokratinės visuomeninės santvarkos šiandieninėje Europos Sąjungoje;
10. mano, kad deramas istorinio atminimo išsaugojimas, išsamus Europos istorijos persvarstymas ir visų šiuolaikinės Europos istorinių aspektų pripažinimas Europos mastu sustiprintų Europos integraciją;
11. atsižvelgdamas į tai, ragina Tarybą ir Komisiją remti ir ginti veiklą tokių NVO, kaip „Atmintis“, veikianti Rusijos Federacijoje, kuri aktyviai nagrinėja ir renka dokumentus, susijusius su stalinizmo laikotarpiu įvykdytais nusikaltimais;
12. patvirtina savo nuolatinę paramą tarptautinės teisingumo sistemos stiprinimui;
13. ragina parengti Europos atminimo ir sąžinės programą, pagal kurią būtų teikiama parama nacionalinių mokslinių tyrimų institutų, kurie specializuojasi totalitarizmo istorijos srityje, tinklų kūrimui ir bendradarbiavimui ir sukurtas europinis dokumentacijos centras memorialas visų totalitarinių režimų aukoms atminti;
14. ragina stiprinti atitinkamas esamas finansines priemones, kad būtų užtikrinama parama minėtosioms iniciatyvoms;
15. ragina paskelbti rugpjūčio 23-ąją visų totalitarinių ir autoritarinių režimų aukų visos Europos atminimo diena ir minėti ją vadovaujantis orumo ir nešališkumo principais;

16. yra įsitikinęs, kad pagrindinis totalitarinių komunistinių režimų nusikaltimų atskleidimo ir įvertinimo tikslas yra susitaikymas, kuris pasiekiamas pripažįstant atsakomybę, prašant atleidimo ir skatinant moralinį atgimimą;
17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių parlamentams, šalių kandidačių vyriausybėms ir parlamentams, su Europos Sąjunga asocijuotų šalių vyriausybėms ir parlamentams bei Europos Tarybos narių vyriausybėms ir parlamentams.